

ЛЕГКОАТЛЕТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗБІРНОЇ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ (1996—2005 р.р.)

О.В. Гогін, Т.І. Гогіна, Т.Ю. Овсієнко

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Середня школа № 151, м. Харків*

Ювілейні XXV Олімпійські ігри 1996 року в Атланті стали Олімпійським дебютом української збірної, дебютом досить вдалим. Серед команд наша збірна посіла 7 місце попереду легкоатлетичних збірних таких традиційно сильних легкоатлетичних держав як Франція, Італія, Китай, Куба. Наводимо витяг з таблиці залікових очок лідерів і збірної України:

1997 рік розпочався Чемпіонатом світу у приміщенні, який відбувся у Франції 7-8 березня. Склад української збірної налічував 27 спортсменів. У загальнокомандному заліку збірна легкоатлетів України посіла як, і у Атланті, 7 місце, а за кількістю медалей була четвертою.

Розподіл місць на чемпіонаті світу-97 за очками.

Місце	Країна	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	IV м	V м	VI м	Кількість очок
1	США	13	5	5	7	6	3	171
2	Росія	3	6	1	1	7	5	77
3	Німеччина	3	1	3	4	5	5	65
...
7	Україна	1	-	3	1	1	1	31

Першою олімпійською чемпіонкою незалежної України стала переможниця у потрійному стрибку (15.33) Інесса Кравець. Тільки невдало складений розклад змагань не дозволив їй успішно виступити в іншому виді стрибків у довжину, де вона вважалась найголовнішим претендентом на медаль. Вдалим можна вважати виступи металників: у штовханні ядра Олександр Багач з Броварів виборов 3 місце (29.75), а Роман Вирастюк з Івано-Франківська був шостим (20.45). Серед металників молота третім став Олексій Крикун з Черкас з результатом 80.02, а Андрій Скварук з Рівного — четвертим (79.92). Вікторії Павлиш не вистачило лише 5 см до бронзової медалі — з результатом 19.30 вона посіла четверте місце.

У стрибках у висоту Інґа Бабакова з Миколаєва з результатом 201 стала бронзовою призеркою. Позитивно можна оцінити виступ чоловічої естафетної команди 4x100 у складі К. Рурака, С. Осовича, О. Крамаренка, В. Дологодіна, яка програла тільки представникам американського континенту командам Канади, США та Бразилії. П'ятою в стрибках у довжину була Олена Шеховцова (Бровари) з результатом 6,97. 7 місце посів металник диска Віталій Сидоров (Одеса—Київ), його результат 63.78. Жанна Пінтусевич (Київ) у фінальному забігу на 100 м фінішувала восьмою (11.14).

На превеликий жаль не зміг змагатися у секторі для стрибків з жердиною один з найвидатніших атлетів сучасності Сергій Бубка — дала взнаки застаріла травма.

1. США — 96,5. 2. Росія — 52,3. 3. Німеччина — 48,4. 4. Ямайка — 39,5. 5. Куба — 31,6. 6. Нігерія — 26,7. 7. Україна — 24.

Розподіл за кількістю медалей:

1. США — 16 (6—3—7). 2. Куба — 5 (3—2—6). 3. Росія — 8 (3—1—4). 4. Україна — 4 (2—2—0).

Близкуче виступили на чемпіонаті українські штовхальники ядра: Віта Павлиш з Харкова та Юрій Білоног з Броварів, стали переможцями з результатами відповідно: 20.00 і 21.02. Другим у штовханні ядра став теж український спортсмен призер Олімпіади — 96 О. Багач (20.94). Нарешті Інґа Бабакова стала срібною призеркою у стрибках у висоту (2.00).

Вдалим можна вважати виступ легкоатлетів України і влітку на VI Чемпіонаті світу в Афінах (Греція), що проходив 1—10 липня 1997 року.

В шостий раз чемпіоном світу став наш славетний стрибун з жердиною Сергій Бубка.

Першою з легкоатлеток України найсильнішою в бігу на 200 м стала киянка Жанна Пінтусевич, яка до того ж стала срібною призеркою в бігу на 100 м. «Срібло» завоювали також Андрій Скварук у метанні молота, Віта Павлиш у штовханні ядра і Інґа Бабакова в стрибках у висоту. В потрійному стрибку бронзовим призером стала Олена Говорова.

На Чемпіонаті Європи в Будапешті (18—23 серпня 1998 року) команда України була представлена 38 легкоатлетами (16 чоловіків та 22 жінки). В її склад входили як відомі, досвідчені спортсмени, так і молоді перспективні легкоатле-

ти, з прицілом їх участі в Олімпійських іграх в Сіднеї у 2000 році. Команда України, виборовши 6 медалей, посіла шосте місце. Успішно виступили досвідчені спортсмени. Так золотими медалістами стали Олександр Багач і Вікторія Павлиш у штовханні ядра (відповідно 21,17 і 21,69), а також Анжела Балахонова в стрибках з жердиною (4.31). Жанна Пінтусевич була другою в бігу на 200 м (22,74 с) і четвертою в бігу на 100 м (10,92). Другою в бігу на 400 м з бар'єрами стала Тетяна Терещук (54,07 с). Ще один наш штовхальник ядра Юрій Білоног з результатом 20,92 м піднявся на третю сходинку п'єдесталу пошани.

1999 рік відігравав важливу роль в рішенні тактичних і стратегічних задач змагальної підготовки, перевірки готовності основного складу та резервів до основних спортивних подій кінця століття.

Ось чому на зимовий чемпіонат світу — 99, який відбувся в березні місяці в Магабаші (Японія) збірні команди країн-учасниць були в неповних складах. Так команду України представляли всього 7 учасників: Олександр Багач (Бровари) і Юрій Білоног з Одеси (штовхання ядра), Андрій Соколовський з Вінниці (стрибки у висоту), Олена Говорова з Києва (потрійний стрибок), Олена Городничова із Запоріжжя (біг 1500 м), Віта Павлиш з Харкова (штовхання ядра), Анжеліка Шевчук з Донецька (біг 60 м).

Більшість наших провідних спортсменів показали добрі результати і з двома золотими і однією бронзовою медаллю поділили шосте місце з командою Ефіопії.

Але основний огляд легкоатлетичних сил напередодні олімпійського сезону відбувся 21—29 серпня 1999 р. на Чемпіонаті світу в Сівільї (Іспанія). Українську легку атлетику тут представляли 31 спортсмен, з якими пов'язувались певні надії на виступи в Сіднеї 2000 року. Але легкоатлети України спромоглися вибороти тільки 4 медалі (1 — золота, 1 — срібна, 2 — бронзові), а в підсумковій таблиці посіли тільки 16 місце. Це був найгірший виступ збірної команди за всі

останні роки. Свій високий клас підтвердили тільки Інга Бабакова, яка стала чемпіонкою в стрибках у висоту (198 см), Анжела Балахонова піднялась на другу сходинку п'єдесталу пошани за результат 455 см у стрибках з жердиною, а Олександр Багач, як завжди, опинився серед сильніших штовхальників ядра - цього разу на третьому місці (21,26 м). Можна було сподіватись на високі результати в майбутньому металічників молота: Владислава Піскунова (79,03 — 3 місце) і Андрія Скварука (78,80 — 5 місце), Юрія Білонога (штовхання ядра: 20,60 — 5 місце). За індивідуальним планом готувалась Жанна Пінтусевич і її 4 місце в бігу на 100 м з результатом 10,94 давали впевненість на вдалий виступ на Олімпіаді. Певні надії пов'язувались з Тетяною Терещук (біг 400 м з/б), Вікторією Стьопіною (стрибки у висоту), Оленою Говоровою (потрійний стрибок).

На межі нового тисячоліття

Останні сучасні Олімпійські ігри ХХ століття відбулися в Сіднеї (Австралія) з 15 вересня по 1 жовтня 2000 року.

На ХХVІІ Олімпійських іграх в Сіднеї команда легкоатлетів України складалась з 57 спортсменів. Керівництво команди дуже розраховувало на успішні виступи наших досвідчених атлетів у чоловічому штовханні ядра і метанні молота. У жінок медалі очікувались в стрибках у висоту, довжину, потрійному, стрибках з жердиною, в бігу на 400 м з бар'єрами і в бігу на 100 і 200 м. В склад команди свідомо включалась велика група перспективної молоді з прицілом на майбутнє.

Виступ легкоатлетів приніс глибоке розчарування всім українським прихильникам легкої атлетики. В офіційному заліку (за кількістю медалей) наша команда посіла 24 місце. Бронзові медалі українській команді принесла киянка Олена Говорова у потрійному стрибку (14,96 см) і Роман Щуренко (Київ — Нікополь) в стрибках у довжину (831 см). В кроці від медалі зупинився Олексій Лукашевич в стрибках у довжину

Неофіційний командний залік з легкої атлетики на Олімпіаді — 2000

Місце	Країна	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	IV м	V м	VI м	Кількість очок
1	США	10	4	6	3	3	—	129
2	Росія	3	4	5	3	5	3	83
3	Ефіопія	4	1	3	3	—	3	57
4	Великобританія	2	2	2	5	3	4	57
5	Кенія	2	3	2	3	3	1	53
6	Куба	2	2	2	4	2	3	51
6	Німеччина	2	1	2	3	5	5	51
...
17	Україна	—	—	2	1	4	—	19

(826 см). В фіналах бігу на 100 і 200 м приймала участь Ж Пінтусевич (відповідно 11,20 с — 5 місце, 22,66 с — 8 місце). П'ятима в своїх видах були І. Бабакова (стрибки у висоту - 196), Т. Терещук (400 з/б 53,96). Сьомим в бігу на 5000 м опинився Сергій Лебідь з Дніпропетровська, і восьмим в фіналі бігу на 400 м з бар'єрами фінішував Геннадій Горбенко з Дніпропетровська (49,1).

Про співвідношення сил на світовій легкоатлетичній арені наприкінці століття можна судити за таблицею неофіційного заліку з легкої атлетики на змаганнях у Сідней 2000 року (за неофіційним заліком очки зараховуються за перші шість місць в кожному номері програми).

Аналіз таблиці дає можливість стверджувати, що поза конкуренцією на початку 90-х років командним лідером світової легкої атлетики є команда Сполучених Штатів Америки, яка за кількістю видатних атлетів значно переважає команди інших країн.

Впевнено на другому місці закріпилась команда Росії. Група команд (з 3 по 6) вперто змагаються за третє командне місце. Команди Ефіопії і Кенії високі командні місця посідають за рахунок видатних досягнень бігунів на середні та довгі дистанції. Незвичне шосте місце збірної команди Німеччини, яка нещодавно на рівних змагалась з такими легкоатлетичними «гігантами» як США і Радянський Союз, можна пояснити хіба що тим, що більшість видатних легкоатлетів колишньої НДР припинили свої виступи, або пік їх високих спортивних результатів вже позаду. Підтримують свій високий статус легкоатлетичні дружини Великобританія і Куба, які мають традиційно сильні види і не збираються здавати свої позиції.

В нове тисячоліття

Перші змагання найсильніших легкоатлетів світу в новому олімпійському циклі відбулися в закритому приміщенні в Ліссабоні (Португалія) 9—11 березня 2001 року.

З двома срібними медалями українська команда спромоглася розподілити тільки 16-17 місце з командою Румунії. Ці дві медалі для України вибороли стрибуни у висоту Інга Бабанова (200 см) і Андрій Соколовський (229). Відносно успішним можна вважати виступи Віти Паламар в стрибках у висоту (196 см, 5 місце), Олександра Юркова в 7-борстві (6059 очок, 6 місце).

Чемпіонат світу 2001 (просто неба) відбувся в Едмонтоні (Канада) 3—12 серпня. Команда легкоатлетів України складалася з 18 чоловіків і 12 жінок.

Керівництво команди свої надії на нагороди для команди України пов'язували з металниками молота на чолі з А. Скваруком, Ж. Пінтусевич в спринті, Т. Терещук (400 м з/б), І. Бабак-

овою, В. Паламар, А. Соколовським (стрибки у висоту), стрибунами потрійним (О. Говорова) і у довжину (Р. Шуренко), стаєром С. Лебедєм, багатоборцем О. Юрковим. Вважалося, що досвід участі в Олімпіаді вже повинен принести свої наслідки. Взагалі стверджувалося, що в нашій збірній не буде жодного «туриста».

Та не так склалось, як гадалось.

З 46 комплектів медалей, які розігрувались на чемпіонаті легкоатлети України завоювали тільки один — одну золоту, срібну та бронзову медаль. Це стало 16 результатом серед команд учасників за кількістю медалей. У неофіційному командному заліку наша збірна посіла 17 місце.

Свій високий статус серед найсильніших легкоатлетів світу підтвердили перш за все Жанна Пінтусевич, Інга Бабакова і Віта Павлиш.

Видатного успіху добилась Жанна Пінтусевич (Київ). З новим національним рекордом (10,82 с) вона стала чемпіонкою в бігу на 100 м, випередивши для цього багаторазову олімпійську чемпіонку і переможницю чемпіонатів світу Маріон Джонс, яка до фіналу на цьому чемпіонаті не знала поразок з 1997 року, вигравши 47 фінальних забігів поспіль. Нагадаємо, що на чемпіонаті світу в 1997 році Ж. Пінтусевич була другою на стометрівці і отримала яскраву перемогу на двічі довшій дистанції. Слід також відзначити, що з 1991 року ніхто з європейських спринтерок не міг взяти гору над темношкірими спортсменками в бігу на 100 м.

В напруженій боротьбі у стрибковому секторі срібну медаль виборола Інга Бабакова з Миколаєва (200 см), тільки за кількістю спроб «пропустивши» поперед себе віце-чемпіонку Сіднея Хестрі Клуге з ПАР. До речі, починаючи з 1991 року І. Бабакова приймала участь у п'ятьох чемпіонатах світу і ні разу не поверталась без медалей. Вона має «золото» Севільї — 99, «срібло» Афін — 97 та Едмонтона — 2001, «бронзу» Токіо — 91 та Гетеборгу — 95.

В секторі для штовхання ядра бронзову медаль виборола харків'янка Віта Павлиш. Через чотири роки після афінського «срібного» триумфу, маючи вимушену перерву в виступах у змаганнях, вона знову повернулася на п'єдестал світової першості.

На жаль, нижче своїх можливостей виступили інші представники України.

В метанні молота тільки А. Скварук (Рівенська обл.) увійшов в число фіналістів (79,93 м — 5 місце). Змагання штовхальників ядра показали, що результат 20,83 не зміг гарантувати Ю. Білоньгу місце вище шостого. Шостий результат показав також в стрибках у довжину О. Лукашевич (810 см). Наша естафетна команда 4x400 у складі харків'ян О. Кайдаша, А. Твердоступа, Є. Зюкова і В. Рибалка з Києва, хоч і оновила національний рекорд (3.02,35), показала тільки

дванадцятий результат. Значно гірше виступили інші члени нашої збірної.

Чемпіонат Європи — 2002 в закритому приміщенні відбувся 1—3 березня у Відні (Австрія). Україну представляли 15 легкоатлетів. Відсутність лідерів команди була обумовлена — Жанна Пінтусевич, Інґа Бабакова і Юрій Білоног за індивідуальними планами готувались до літнього сезону.

Найуспішніше за всіх в команді виступила Віта Павлиш (Бровари), яка стала найсильнішою у штовханні ядра з результатом 19,76. Бронзовим призером в бігу на 60 м став харків'янин А. Довгаль (6,62). У вісімку найкращих у своїх видах увійшли стрибун у довжину О. Лукашевич (4 місце — 8,11) і В. Зюськов з Донецька (6-е — 7,97), а також стрибун у висоту А. Соколовський (4-е місце — 2,27).

Влітку 2002 року Чемпіонат Європи відбувався в Мюнхені (Німеччина) 6—11 вересня. Збірна України, яка складалась з 37 спортсменів, спромоглася вибороти 2 золоті, 4 срібних і 1 бронзову медаль, що дозволило посісти їй тільки 8 загальнокомандне місце.

Кращим у штовханні ядра став одесит Юрій Білоног (21,37). Серед стрибунів у довжину не було рівних О. Лукашевичу з Дніпропетровська (8,08).

Срібними медалістами чемпіонату стали В. Піскунов з Криму у метанні молота (80,39), В. Павлиш (Бровари) у штовханні ядра (20,02), О. Красовська (Київ) в бігу на 100 м з бар'єрами (12,88) і естафетна команда 4x100 м у складі А. Довгаля і О. Кайдаша, К. Васюкова і К. Рурак (38,53).

Безумовним успіхом слід вважати третє місце в бігу на 5000 м Лебеда з Донецька.

П'ятими були у фінальному забігу естафети 4x100 м наші жінки (43,38). У складі команди виступили три харків'янки (І. Кожем'якіна, О. Пастушенко, Т. Ткаліч) разом з Анжеєю Кравченко з Донецька.

Виступ інших наших легкоатлетів не додає оптимізму щодо результатів виступів наших легкоатлетів на крупніших міжнародних змаганнях.

Чемпіонат світу 2003 року у приміщенні відбувся у Бірмінгемі (Англія) 14—16 березня. Україну представляли 25 спортсменів.

Серед членів збірної було п'ятеро титулованих атлетів (Ж. Блок-Пінтусевич, В. Павлиш, Ю. Білоног, І. Кравець та І. Бабакова), які перед чемпіонатом демонстрували високу спортивну форму. Поряд з лідерами на Чемпіонаті світу виступала і талановита молодь, якій необхідно набувати досвід виступів на крупніших міжнародних турнірах не тільки на рівні своїх кращих результатів, а й покращуючи їх. Керівництво збірної безумовно розраховувало на ветеранів, але й сподівалось на те що блисне хтось з молоді.

Блискуче виступила в бігу на 60 м Жанна Блок-Пінтусевич. На всіх етапах змагань вона показувала кращі результати і мала безперечну перевагу у фінальному забігу, подолавши дистанцію за 7,04, на три сотих секунди перевершивши свій же рекорд України десятирічної давнини.

Друге місце в стрибках у довжину посіла І. Кравець. «Срібним» став стрибок в останній спробі (6,72).

В третій раз за кар'єру піднявся на світовий п'єдестал штовхальник ядра Ю. Білоног. В своїй першій спробі він штовхнув ядро на 21,13 і захопив лідерство, але в підсумку пропустив вперед американця Джона Годіну та іспанця Мануеля Марінеса.

Ще вісім легкоатлетів України мали представництво у фіналах. Всього 13 см програла німкені Кумбернус Віта Павлиш з Харкова (19,73), і це не дозволило їй піднятися на третю сходинку п'єдесталу пошани у штовханні ядра.

П'ятими у своїх видах були Іван Гешко (Чернівці, 1500 м — 3,44,56), Володимир Зюськов (Донецьк, довжина — 800), Ірина Ліщинська (Донецьк, 1500 м — 4,07,19), Ірина Міхальченко (Київ, висота — 196). До речі Іван Гешко в забігу встановив рекорд України — 3,40,61.

Сьоомою у змаганнях найсильніших багатоборок планети стала харків'янка Марина Брюхач-Брезгіна (4313).

На восьмій позиції закінчили змагання у стрибках в висоту Андрій Соколовський (Вінниця, 225) і Інґа Бабакова (Миколаїв, 192), хоча результат Інґи у кваліфікаційних змаганнях (195) давав підстави на більш вдалий виступ.

П'яте місце посіла наша жіноча естафетна команда 4x400 (3.36.18) у складі Антоніни Єфремової (Донецьк), Тетяни Дебеллої (Дніпропетровськ), Наталії Журавльової (Миколаїв), Наталії Макух (Миколаїв).

Трохи не вистачило Марині Майдановій (Харків), щоб потрапити у фінал бігу на 200 м — у півфіналі вона посіла третє місце з результатом 23,26.

Таким чином збірна команда легкоатлетів України з трьома медалями (золотою, срібною і бронзовою) спромоглися поділити 8—9 місце з командою Франції. Лідерами світової легкої атлетики, як і багато років, залишились команди США і Росії. Інші команди вирішували, як і на більшості змагань олімпійського циклу, свої тактичні задачі. На цьому етапі команді України планувалось вибороти три нагороди. Цей план було виконано. Чи вирішувало це задачі підготовки до основних змагань чотириріччя — Олімпіади — 2004 — повинні показати виступи наших українських легкоатлетів на наступних крупніших міжнародних змаганнях.

Влітку 2003 року (23—31 серпня) дев'ятий чемпіонат світу відбувся в Парижі. В склад збір-

Основи спортивного тренування

Медалі 9-го чемпіонату світу у приміщенні (перші десять команд)

№ з/п	Країна	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	Всього
1.	США	10	3	4	17
2.	Росія	5	4	3	12
3.	Швеція	4	—	—	4
4.	Великобританія	2	2	3	7
5.	Ефіопія	2	—	1	3
6.	Іспанія	1	4	1	6
7.	Німеччина	1	1	2	4
8.	Україна	1	1	1	3
	Франція	1	1	1	3
10.	Мозамбик	1	—	—	1

ної України (17 чоловіків, 27 жінок) увійшли представники 13 областей, міста Києва і АР Крим. Найбільше в команді були представлені Харків (9 спортсменів), Донецьк (8), Київ (4) і Київська обл. (4).

Чемпіонат — 2003 розглядався більшістю країн, як один з етапів (нехай і дуже важливий) на стратегічному шляху до Афін — 2004. Керівництво легкоатлетичної збірної України не схильне було прогнозувати результати виступів і все ж, за їх думкою, десять спортсменів спроможні були реально претендувати на нагороди.

Легкоатлети України виступили у 25 видах програми і вибороли 4 бронзові медалі.

В бігу на 100 м Ж. Блок (Київська обл.) була третьою з результатом 10,99 слідом за американським дуєтом Келлі Уайт (10,85) і Торрі Едвардс (10,93). Ще одна наша спортсменка Олена Пастушенко показала у чвертьфіналі 11,36 (19 результат).

З результатом 21,10 Юрій Білоног (Одеса) посів третє місце серед кращих штовхальників ядра. Інший представник української команди в цьому виді Юрій Пархоменко (Київ) показав у кваліфікації 18,25 і не пройшов у наступне коло змагань, а Роман Вирастюк (Івано-Франківськ) з результатом 19,61 посів десяте місце.

Для багатьох іноземних спеціалістів і коментаторів неочікуваним став бронзовий фініш в бігу на 1500 м Івана Гешко (Чернівці-Хмельницьк). З результатом 3.33,17 він випередив багатьох визнаних претендентів на медалі, пропустивши вперед тільки славетного Гішам ель-Герружа з Марокко (3.31,77) і Махді Баала (3.32,31), який виступав за команду Франції.

Досвідчена Віта Павлиш (Київська обл. — Харків) з результатом 20,08 цього разу посіла третє місце.

Дві бронзові медалі «вислизнули» з рук українських атлетів на секторах для метань. До заключної спроби фіналу в метанні молота на третій позиції тримався ровенчанин Андрій

Скварук (79,68), але в останній спробі Адріаш Аннуш з Угорщини кидком на 80,36 вийшов на друге місце, відсунувши на третє японця Кодзи Муруфусі (80,12), а Скварука на четверте. Не спромоглися показати свої звичайні результати і два інших українських металники — Владислав Піскунов (АР Крим — Херсон) і Олександр Крикун (Київ — Черкаси). З своїми результатами (відповідно 75,65 і 73,58) вони не змогли подолати кваліфікаційний бар'єр.

Четверте ж місце в метанні диска Олени Антонової з Дніпропетровська можна розцінювати як вдалий виступ — її результат — 65,90 — став кращим в особистій спортивній кар'єрі, а 4 місце — найвище досягнення українських металниць диска на світових чемпіонатах.

Приємною несподіванкою для вітчизняних фахівців стали швидкі секунди жіночого квартету 4x100 м: Т. Ткалич (Харків — Полтава), А. Кравченко (Донецьк), О. Пастушенко (Харків) і О. Кайдаш (Харків) пронесли естафетну паличку по колу за 43,07 і посіли 4 місце.

У фінальному забігу на 200 м стартували дві українських спортсменки. І якщо 5 місце Ж. Блок (22,92) не можна віднести до активу славетної спортсменки, то восьмий результат Анжели Кравченко (23,00) цілком задовільний. Ще одна молода спринтерка харків'янка Марина Майданова показала у півфіналі 22,91 (10 результат).

5 місце серед сильніших бар'єристок на 400 м посіла Тетяна Терещук-Антипова (Луганськ-Київ) — 54,61.

Вихованець донецької школи стрибунів з жердиною Денис Юрченко як ніколи був близький до становлення особистого рекорду — 485, але хитрощі тактичної боротьби призвели до того, що з результатом 470 він поділив шосту позицію з ще двома американцями. В цьому виді програми переміг італієць Джузеппе Джіббіліско (590). Привів італійця до перемоги відомий фахівець Віталій Афанасьєвич Петров — тренер Сергія

Бубки, випускник факультету фізичного виховання Харківського державного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

Володимир Зюзьков з Донецька посів шосте місце у змаганнях стрибунів у довжину (8,08). Другий український стрибун Олексій Лукашевич (Дніпропетровськ) показав у кваліфікації 785 (17 результат).

У потрійному стрибку Олена Говорова виступала, переборюючи біль у травмованій стопі і задовольнилась сьомим місцем у фінальних змаганнях (14,38).

У секторі для стрибків у висоту в змаганнях приймали участь три представниці України. Негаразди почалися ще у кваліфікації, де Інга Бабакова з 188 см залишилась на 15 місці. Віта Стьопіна, подолавши 190 см, посіла тільки дев'яте місце. На висоті 195 вона в першій же спробі підвернула ногу і надалі не змогла подолати планку. Кращою в цей день серед українських стрибунів була Віта Паламар — 195 і 5 місце.

Напружена боротьба за місця точилась в стрибках у висоту у чоловіків. Якщо перше місце чисто виграв Жак Фрайтаг (ПАР, 235), то друге і третє місце з результатом 2,32 зайняли відповідно Стефан Хольм (Швеція) і Марк Босвелл (Канада). Місця з четвертого по восьме зайняли спортсмени з результатом 229 см. За спробами Андрій Соколовський (Вінниця-Хмельницьк) залишився на 8 місці.

В бігу на 1500 м швидкі секунди показала не досвідчена Ірина Лишинська з Донецька (з результатом 4.12,01 вона закінчила виступи у півфіналі), а юна Неля Непорадна з Івано-Франківська. Виступаючи після перемоги на юніорській першості Європи в Тампере, вона з результатом 4.04,44 спромоглася стати одинадцятою вже на «дорослому» чемпіонаті світу.

Менш вагомими виявились виступи інших членів збірної України.

За рік до початку Олімпіади в Афінах позиція збірної України в таблиці про ранги не могла не викликати занепокоєння — всього чотири бронзових нагороди і 36 місце за кількістю нагород.

Але за іншою системою (за заліковими очками фіналістів) українська команда на висоті — з 61 очком вона посіла шосте місце, пропустивши вперед тільки американських, російських, французьких, німецьких і білоруських легкоатлетів.

Взагалі за результатами виступів на протязі всього сезону можна було констатувати, що напередодні року чергової Олімпіади серед українських легкоатлетів немає безперечних лідерів світової легкої атлетики. Більш-менш благополучне становище спостерігалось у чоловічому штовханні ядра, і жіночих стрибках у висоту. Обмаль серед найсильніших легкоатлетів світу і молодих спортсменів України, від яких можна чекати подальшого поліпшення спортивних результатів і успіхів у виступах на найпрестижніших міжнародних змаганнях. До таких можна віднести Івана Гешку (1500 м), Олександра Корчміда (жердина), Володимира Зюзькова (довжина), Віктора Ястребова (потрійний) серед чоловіків, а також Марину Майданову (100—200 м), Нелі Непорадну (1500 м), Наталію Куш (жердина), Ірину Харун (спис) серед жінок.

Перша Олімпіада другого тисячоліття

2004 рік проходив під знаком підготовки і участі у головній спортивній події чотириліття — Олімпіади в Афінах. Кандидати у національну збірну отримували відчутну підтримку від влади, особливо на заключному етапі підготовки. Федерація легкої атлетики України,

Місце	Країна	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	Всього
1	США	10	8	2	20
2	Росія	6	8	5	19
3	Ефіопія	3	2	2	7
4	Білорусія	3	1	3	7
5	Франція	2	3	2	7
6	Швеція	2	1	2	5
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
30	Камерун	—	1	—	1
	Ірландія	—	1	—	1
	Тринідсу і Тобаго	—	1	—	1
	Турція	—	1	—	1
	Чехія	—	1	—	1
	Естонія	—	1	—	1
36	Україна	—	—	4	4

керівництво збірної багато робило для організації спонсорської допомоги кращим легкоатлетам України, для забезпечення реалізації оптимальної участі у різного рангу міжнародних змаганнях. Сильніші українські легкоатлети мали можливість прийняти участь у зимових стартах, Чемпіонаті світу у приміщенні, низці міжнародних змагань «Золота ліга», Супер Гран-при, Гран-при-1, Гран-при-2, Кубку Європи (Суперліга — жінки, Перша ліга — чоловіки). Виступи на змаганнях відбувались за індивідуальними планами з метою досягнення піку спортивної форми на час виступів на Олімпіаді — 2004.

Десятий ювілейний Чемпіонат Світу у закритому приміщенні відбувався у столиці Угорщини Будапешті 5—7 березня 2004 року. Участь в ньому прийняли 765 спортсменів з 148 країн світу.

В склад української команди були включені молоді перспективні легкоатлети: Нелі Непорядна (Івано-Франківськ, 1500 м), Сергій Демидюк (Київ-АРК, 60 з/б), Олександр Корчмид (Київська обл., жердина), Тетяна Петлюк (Київ, 800 м), Наталія Добринська (Вінниця, 5-борство), Микола Саволайнен (Київ, потрійний). Основним завданням їх виступу було випробування молоді в серії суворих відповідальних стартів.

Включення в команду представників легкоатлетичної еліти обумовлювалось їх програмою підготовки до Олімпіади, можливістю конкретного атлета відновитись після виступів в залах і встигнути безболісно змінити режим навантажень на «графік» швидкостей влітку.

Шістнадцять українських атлетів виступали у Будапешті в фіналах. Вони спромоглися вибороти 4 медалі — золоту, дві срібні і бронзову. Це дозволило українській збірній за кількістю медалей закріпитися на сьомому місці, а у неофіційному командному заліку вийти на третє місце, пропустивши вперед тільки збірні Росії і США — безперечних лідерів світової легкої атлетики.

Як і очікувалось першою у штовханні ядра стала броварчанка Віта Павлиш (20,49). Приємною несподіванкою став срібний «виступ» 22-річної Наталії Добринської, яка в усіх видах п'ятиборства встановила особисті рекорди, а у підсумку — рекорд України (4727 очок).

Всього три сотих секунди не вистачило до «золота» Івану Гешко (Чернівці-Хмельницьк), який фінішував другим у фіналі бігу на 1500 м (3,52,34).

Пристойно виступив у стрибках з жердиною Денис Юрченко з Донецька. Він випередив навіть чемпіона світу — 2003 італійця Д. Джибіліско і тільки за спробами поступився срібному призеру (570).

А ось від виступу українських стрибунок у висоту очікували більшого. І якщо Віта Паламар (Київ-Хмельницьк) ледь-ледь не дотягнула до «бронзи» (197) програвши Б. Влашич з Хорватії

за спробами, то Віта Стьопіна (Миколаїв-Запоріжжя) обмежилась скромними для себе 191 см (8 місце).

Серед фіналістів змагань можна відзначити дівчат в бігу на 200 м — харків'янка Марина Майданова з результатом 23,64 посіла п'яте місце, а Наталія Пігіда з Київської обл. (23,80) — шосте. П'яте місце в бігу на 1500 м з результатом 4,09,03 посіла Наталія Тобіас з Донецька. На п'ятому місці у підсумковому протоколі залишився в стрибках у довжину донеччанин Володимир Зюськов, хоча і продемонстрував стабільну серію 8-метрових стрибків, кращі з яких — 8,23. Шосте місце посів у потрійному стрибку киянин Микола Саволайнен (16,95). З результатом 225 см Андрій Соколовський не зміг піднятися вище сьомого місця.

Восьмими в своїх видах були одесит Юрій Білоног у штовханні ядра (20,26), киянки Марина Дуброва в бігові на 3000 м (9.14,34) і Олена Говорова у потрійному стрибку (14,59). Олені для цього довелося встановити особистий рекорд. Дванадцятим закінчив фінальний забіг на 3000 м Сергій Лебедь (8.14,32).

Інші наші легкоатлети до фінального етапу змагань не дісталися.

Підсумкові результати ювілейної першості світу — 2004 у приміщенні підтвердили стійкі позиції лідерів — Росії і США, які посіли у командному заліку відповідно перше і друге місце. У російський легкоатлетів — 8 золотих, 6 срібних, 5 бронзових медалей, у легкоатлетів США — 4 золотих, 5 срібних і одна бронзова медаль. Сьому місцю української збірної з одною золотою, двома срібними і однією бронзовою медалями керівництво легкоатлетичним спортом країни визнало вдалим, головним чином враховуючи велику кількість молодих легкоатлетів учасників фіналів. Вважалось, що це добра основа для подальшого зростання результатів і підготовки до Олімпіади в Греції.

Цікаво, що безперечні світові лідери в своїх видах не побоялись встановити світові рекорди:

— Кристіан Ольссон (Швеція) — 17,85 (потрійний стрибок);

— Олена Ісинбаєва (Росія) — 486 (стрибок з жердиною);

— Тетяна Лебедева (Росія) — 15,36 (потрійний стрибок);

— естафетний біг 4x400 (Росія) — 3.25,88.

Влітку олімпійського року майже кожного тижня мали можливість змагатись на різних стадіонах Європи найсильніші легкоатлети світу завдяки календаря міжнародних змагань, затвердженого світовою і європейською федераціями легкої атлетики. Спортсмени на свій розсуд, за персональними планами підготовки визначали участь в тому чи іншому змаганні з різним рівнем складу учасників.

В таких змаганнях набували форму і провідні українські легкоатлети. З успіхом змагались на бігових доріжках, секторах для стрибків і метань з кращими спортсменами світу бігуни на 1500 м І. Гешко і І. Ліщинська, стрибунки у висоту І. Бабакова і В. Стьопіна, О. Говорова (потрійний стрибок), бар'єристкі Т. Терещук і О. Красовська, а також інші кандидати в збірну команду України.

19—20 червня 2004 р. у м. Бидгощ (Польща) відбувся 25-й розіграш Кубка Європи (Суперліга), в якому приймала участь тільки жіноча збірна команда України.

В олімпійському році ці змагання не були центральною спортивною подією, тому в складі команд Росії, Франції, Німеччини, Польщі, Греції, Іспанії, Великобританії і України були відсутні чимало провідних легкоатлеток, у яких виступи планувались з урахуванням підготовки до Олімпіади в Афінах. Тем не менш, виступ української збірної в групі найсильніших збірних команд Європи необхідно визнати успішним. І якщо збірна команда Росії була поза конкуренцією (142 очки), то друге місце з 97 очками збірна України посіла у напруженій боротьбі зі збірними командами Франції (92,5 очка) і Німеччини (92).

У своїх видах програми перемогу святкували О. Красовська (100 з/б — 12,78), А. Балахонова (жердина — 450) і І. Секачева (молот — 71,91). Другою в бігу на 400 м стала А. Єфремова (51,79). У стрибках у висоту І. Михальченко також посіла друге місце (192 см). Другою закінчила біг 4x400 м і естафетна команда України (3.26,28). Інша наша естафетна команда — 4x100 м — була на фініші третьою (43,43). Напружена боротьба

точилась в секторі для потрійного стрибка: тут О. Говорова спромоглася стати тільки третьою (14,78) хоч до першого чи другого місця їй не вистачило лічені сантиметри (А. П'ятих з Росії — 14,85 і К. Девеці з Греції — 14,81). Третьою фінішувала в бігу на 200 м А. Кравченко (23,10).

Результати інших спортсменок України були скромніші. Четверті місця посіли Н. Тобіас в бігу на 1500 м (4.09,14), О. Чернявська в стрибках у довжину (645), Т. Ляхович в метанні списа (58,67). П'ятою закінчила біг на 100 м О. Кайдаш (11,65). Шостою в змаганнях з штовхання ядра була Т. Насонова.

Шестеро спортсменок посіли в своїх видах програми сьомі місця: Т. Петлюк (800 м — 2.04,64), Т. Головченко (3000 м — 9.17,34), М. Дуброва (5000 м — 15.50,31), А. Рабченко (400 з/б — 56,92), В. Горпинич (3000 з/п — 10,27,15), Н. Фокіна (диск — 56,98).

Про рівень підготовки найближчого до збірної резерву в легкій атлетіці свідчили результати чемпіонату світу серед юніорів у м. Гроссето (Італія, 13—18.07). На цьому чемпіонаті було встановлено 3 світових рекорди, 14 континентальних і 97 національних, а також 22 рекорди чемпіонатів, що свідчать про зростання майстерності легкоатлетів цієї вікової групи. Боротьба за перше командне місце точилась серед юніорів Росії і США. Збірна США виборола більше всіх медалей — 19, у тому числі золотих — 13. Тільки однією медаллю поступилася збірна Росії, але завоювала значно менше золотих медалей — 7. Крім росіян і американців основну боротьбу за медалі вели німці, китайці, а в бігових видах кенійці і спортсмени Ямайки. Ось розподіл медалей серед першої десятки команд:

Місце	Країна	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	Всього
1	США	13	3	3	19
2	Росія	7	8	3	18
3	Кенія	4	2	1	7
4	Білорусія	3	0	1	4
5	Німеччина	2	4	6	12
6	ПАР	2	4	0	6
7	Італія	2	0	1	3
8	Україна	2	0	1	3
9	КНР	1	5	2	8
10	Ефіопія	1	1	1	3
11	Катар	1	1	1	3

Легкоатлети збірної юніорської команди України посіли два перших і одне третє місце і з трьома медалями поділили 7–8 місця з командою Італії. Чемпіонками стали наші дівчата: І. Коваленко в стрибках у висоту (193) в Н. Непорадна в бігу на 1500 м (4.15.90). Третє місце у потрійному стрибку (16,58) виборов В. Кузнецов. Ще одинадцять спортсменів України змагались у фінальних вісімках.

2004 року Олімпійські ігри повернулись на свою батьківщину, в Грецію, туди, де вони народились у стародавності і де відродились у сучасності в 1896 році в Афінах. Через 10 років у 1906 році — четверті — відбулися знову у грецькій столиці і нарешті через 98 років пройшли вже 28-ми за рахунком.

У змаганнях з легкої атлетики прийняли участь 2000 спортсменів з 197 країн — це 20% від усіх спортсменів разом взятих, які виступали в інших видах програми. В Афінах було встановлено 2 світових рекорди. Результати переможців у 28 видах з 46 перевищували результати чотирічної давнини.

У склад української збірної увійшли 50 спортсменів представників м. Києва, Київської, Донецької, Івано-Франківської, Харківської, Дніпропетровської, Луганської, Одеської і Чернівецької областей.

Легкоатлети України вибороли 4 медалі (одна золота, одна срібна і дві бронзові) і за цим показником поділили 8 місце з спортсменами з Великобританії.

Якщо рахувати очки за першими вісімками, то загальний залік має незначні зміни.

Загальний залік (за першими вісімками)

1. США — 238,5 очок.
2. Росія — 188.
3. Ямайка — 79.
4. Ефіопія — 72.
5. Великобританія — 6805.
6. Кенія — 67.
7. Білорусь — 59.
8. Куба — 53.
9. Польща — 49.
10. Україна — 47,5.
11. Німеччина — 44.

Чоловіки

1. США — 157 очок.
2. Кенія — 53.
3. Росія — 49.
4. Ефіопія — 35.
5. Великобританія — 34.
6. Іспанія — 33.
7. Ямайка — 30.
8. Японія — 25.
9. Білорусь — 24.
10. Марокко і Італія — по 22.

Жінки

1. Росія — 139,5.
2. США — 81,5.
3. Ямайка — 49.
4. Греція і Куба — по 38.
6. Ефіопія — 37.
7. Білорусь — 35.
8. Великобританія — 34,5.
9. Україна — 31,5.
10. Польща — 29.

Найуспішніше з українських легкоатлетів виступив Юрій Білоног з Одеси, який у запеклій боротьбі виграв золоту нагороду в секторі для штовхання ядра. У Юрія це четвертий, але найпочесніший титул. До цього він був чемпіоном світу серед юніорів (1992), чемпіоном світу у приміщенні (1997) і чемпіоном Європи (2000).

Сенсаційно виступила на дистанції 100 м з бар'єрами киянка Олена Красовська, яка приїхала на Олімпіаду з особистим рекордом 12,74, а поїхала з 12,45 і срібною медаллю.

Успішно виступила і інша бар'єристка, але на дистанції 400 м, Тетяна Терешук (Луганськ-Київ). У півфіналі вона встановила рекорд України (53,37), а у фіналі спромоглася фінішувати третьою (53,44).

Серед учасниць фінальних змагань в стрибках у висоту було три представниці Украї-

Місце	Країна	Чоловіки				Жінки				Всього			
		Зо-лото	Срі-бло	Брон-за	Ра-зом	Зо-лото	Срі-бло	Брон-за	Ра-зом	Зо-лото	Срі-бло	Брон-за	Разом
1	США	6	10	3	19	2	2	2	6	8	12	5	25
2	Росія	1	1	3	5	5	6	4	15	6	7	7	20
3	Ефіопія	1	2	0	3	1	1	2	4	2	3	2	7
3	Кенія	1	2	2	5	0	2	0	2	1	4	2	7
5	Греція	0	0	0	0	2	2	1	5	2	2	1	5
5	Куба	0	0	1	1	2	1	1	4	2	1	2	5
5	Ямайка	0	1	0	1	2	0	2	4	2	1	2	5
8	Великобританія	1	0	0	1	2	0	1	3	3	0	1	4
8	Україна	1	0	0	1	0	1	2	3	1	1	2	4
10	Швеція	2	0	0	2	1	0	0	1	3	0	0	3
10	Марокко	2	0	0	2	0	1	0	1	2	1	0	3
10	Італія	2	0	1	0	3	0	0	0	2	0	1	3
10	Білорусь	0	1	0	1	1	0	1	2	1	1	1	3
10	Румунія	0	1	0	1	0	1	1	2	0	2	1	3
10	Австрія	0	1	1	2	0	0	1	1	0	1	2	3

ни — більше ніж будь-якої країни. Найкраще з українських спортсменок в цей день виступила Віта Стьопіна (Миколаїв-Запоріжжя) яка пододала планку на висоті 202 см, тільки за спробами прогнала чемпіонці світу Хестрі Клуге (ПАР) і посіла третє місце. А перше місце тут з олімпійським рекордом (206) виборола росіянка Олена Слесаренко. Ірина Михальченко (Київ) з результатом 196 залишилась на 5 місці, а Інґа Бабакова (Миколаїв) з 193 см — на 9-му. Ще кілька українських легкоатлетів боролись за місце на п'єдесталі пошани, але у підсумку залишились на 5 місці. Це Олена Антонова з Дніпропетровська (диск, 65,75), Андрій Соколовський (Вінниця-Хмельницьк) у стрибках у висоту (232), Іван Гешко (Чернівці-Хмельницьк) в бігу на 1500 м (3.35,82). З результатом 440 Анжела Балахонова (Київ) посіла шосте місце в стрибках з жердиною, а Наталя Добринська (Вінниця), набравши 6255 очок, закінчила змагання у семиборстві сьомою. Восьмими у підсумковому протокол змагань були Тетяна Ляхович з Івано-Франківська (спис — 62,75) і Ірина Секачова з Київської області (молот — 70,40).

Нижче своїх можливостей виступили українські дівчата у бігових видах програми і естафетах. Не виправдали надії стрибунки у довжину і потрійним, провальним видався виступ чоловіків металників молота.

Взагалі, виступ легкоатлетів України на Олімпіаді — 2004 видався більш вдалим, ніж на попередній Олімпіаді — 2000 у Сідней.

Новий олімпійський цикл почався у 2005 році чемпіонатом Європи, що пройшов під дахом мадридського «Palasio de los Deportes» 4—6 березня. Збірна команда легкоатлетів України (21 спортсмен) здобула одну золоту та по дві срібні й бронзові медалі, й посіла п'яту позицію в неофіційному командному заліку за кількістю всіх фіналістів, та восьму — за кількістю нагород. Це слід вважати хорошим здобутком, враховуючи, що провідні олімпійці України зразка 2004 року в цих змаганнях майже не стартували, а свою готовність вибороти місце в олімпійській збірній зразка 2008 року відстоювали спортсмени переважно 1981 — 1982 років народження.

Золоту медаль на дистанції 1500 м виборов Іван Гешко (Хмельниччина), перемагши з рекордом манежу — 3.36,70 не залишивши ніяких шансів амбітним іспанцям Хуану Хігуеро і Гійесу Естевесу, які посіли відповідно друге і третє місце.

Два українські спортсмени завоювали срібні медалі. Стрибун з жердиною Денис Юрченко показав пристойний результат (5,85), пропустивши вперед тільки Ігоря Павлова (5,90) з Росії і залишивши з бронзою відомого Тіма Лобінґера (5,80) з Німеччини. А в потрійному стрибку киянин Микола Саволайнен завоював «срібло»

з результатом 17,01, поступившись першістю росіянину Ігорю Спасовсходському — 17,20.

В перший день змагань бронзовою нагородою у п'ятиборстві (4667 очок) порадувала вінничанка Наталя Добринська. Бронзову медаль здобув в стрибках у довжину і донецчанин Володимир Зюзьков — 7,99.

Сотої долі секунди не вистачило на 60-метровій дистанції донецькому спринтеру Костянтину Васюкову, щоб дістатись п'єдесталу пошани — з результатом 6,62 с він став четвертим. Ще одне четверте місце спромоглася зайняти наша жіноча естафетна команда 4x400 м у складі Антоніни Єфремової, Оксани Іллюшкіної, Лідії Пілюгіної та Наталі Пигиди. Їх час 3.31,67.

Ще один український спринтер Дмитро Глушенко із Харкова у фіналі бігу на 200 м, був п'ятим.

П'ятим у фіналі бігу на 400 м з результатом 47,39 був і Володимир Демченко з Дніпропетровська, а в жіночому фіналі на такій же дистанції теж п'ятою дісталася фінішу Наталя Пигида (Київська обл.) — 52,63.

Стайерка з Київщини Тетяна Головченко достатньо легко пробилась до фіналу бігу на 3000 м (9.01.55), а там фінішувала дев'ятою, пробігши значно гірше, ніж у першому колі — 9.10,22.

Киянин Сергій Демидюк на 60-метровій бар'єрній дистанції дійшов тільки до півфіналу, де фінішував сьомим — 7,80. До півфіналу на дистанції 800 м дісталась і киянка Тетяна Петлюк. Тут вона фінішувала п'ятою — 2.11,09.

Інші легкоатлети не дістались фінальних змагань, не виконавши кваліфікаційних нормативів. Так в стрибках у довжину не пройшли кваліфікацію Олексій Лукашевич (7,81) та Валерій Васильєв (7,67). Не підкорились кваліфікаційні 5,70 стрибунам з жердиною Владиславу Ревенку (5,40) та Руслану Юрченко (5,60). Поза фіналом залишились українські стрибунки у висоту. Наймолодший член команди Ірина Коваленко (1986 р.н., Біла Церква) пододала планку на висоті 188 см, а досвідчений Андрій Соколовський (Миколаїв) через травму, яку отримав напередодні змагань, стрибнув на 2,23.

Підсумовуючи результати виступів легкоатлетів України на зимовому чемпіонаті Європи — 2005 можна констатувати, що дехто з молоді може до Олімпіади — 2008 досягти рівня підготовки, який дозволить на рівних змагатись з сильнішими легкоатлетами світу. Але для вдалого виступу командою необхідні суттєві зрушення у підйомі легкоатлетичного спорту в Україні взагалі.

18—19 червня у кількох містах було проведено Кубок Європи з легкої атлетики. Збірні команди на цих змаганнях були представлені не найсильнішими складами у зв'язку з підготовкою багатьох сильніших спортсменів до основних змагань сезону — Чемпіонату світу. Не стали

виключенням і українці, які були представлені послабленим складом. І все ж жіноча збірна України зберегла прописку у Суперлізі, посівши 5 місце, а чоловіки увійшли до еліти, перемігши у турнірі першої ліги.

В італійській Флоренції українські дівчата тричі були другими і чотири рази — третіми. «Срібло» нашої команді принесли А. Єфремова в бігу на 400 м — 51,56, стрибунка у висоту Віта Паламар — 192 см і металниця диска Олена Антонова — 62,59. Третіми стали: Марина Майданова в бігу на 200 м — 23,01, Тетяна Кривобок на дистанції 3000 м — 9.01,65, Наталія Куц в стрибках з жердиною — 4,30 і учасниці естафетного бігу 4x400 — 3.26,72.

Чоловіча команда змагалась в португальській Лейрії. Тут вони на чотири бали випередили греків. В активі легкоатлетів України одна перемога, а також 6 других і 5 третіх місць. Можна відзначити перемогу молодого стрибунка з жердиною 20-річного Владислава Ревенка — 580. Бар'єрист Сергій Демидюк подолав 110 м з бар'єрами за 13,43, його програш переможцю зміг визначити тільки фотофініш. Олег Лобанов став другим в бігу на 800 м, як і Вадим Слободенюк на дистанції 3000 м з перешкодами. «Срібним» став і квартет в естафеті 4x400. Такі ж позиції зайняли Микола Саволайнен у потрійному стрибку і металник молота Владислав Піскунов.

В загальному успіху чоловічої команди вагомим був внесок і третіх призерів, які принесли по шість очок. «Бронзу» отримали Костянтин Васюков у бігові на 100 м і Віталій Шафер на дистанції 5000 м.

На третю сходинку п'єдесталу піднялись стрибун у довжину Олексій Лукашевич, штовхальник ядра Андрій Семенов, списометальник Олег Стаценко і бігуни в естафеті 4x400.

За місяць до світового чемпіонату українські легкоатлети провели в Києві на НСК «Олімпійський» національну першість. Змагання висвітлили, що у більшості видів у нас і близько нема гострої конкуренції. В окремих номерах, на щастя, маємо майстрів високого міжнародного рівня. З тих, хто стартував можна назвати Юрія Білонога, Андрія Скварука, Ірину Секачову, Івана Гешку. Але за ними порожнеча. До речі, дуже невисокі результати і у більшості переможців. Деяким рекордам України кілька десятків років — наприклад рекорду на 10000 м виповнюється в цьому році 32 роки, а переможець Василь Матвійчук недотягнув до нього майже хвилину. На рівні початку 60-х років минулого століття результати переможців у стрибках у довжину серед жінок і бігу на 5000 м і потрійному стрибку серед чоловіків.

Далекими польотами снарядів відзначились металники молота. Ірина Секачова досягла результату 70.30, а 38-річний Андрій Скварук у кращій спробі досяг 81.00.

У відсутності олімпійської призерки Віти Стьопіної дуель за «золото» вели Ірина Міхальченко і Віта Паламар. На цей раз перемогла Міхальченко — 197, а Паламар прогала їй 2 см. На жаль молодь не склала їм належну конкуренцію. Високий результат в стрибках у довжину показав Володимир Зюзьков. Його переможний політ на 8,31 — четвертий у вітчизняній легкій атлетиці. Граючи, тричі послав ядро за 20 м Юрій Білоног і впевнено виборов «золото» — 20,76. Перед чемпіонатом світу певні і досить реальні надії покладались на стрибкові види, метання молота і штовхання ядра у чоловіків, на деякі стаєрські і бар'єрні дистанції.

Ювілейний десятий чемпіонат світу з легкої атлетики проводився 6—14 серпня 2005 року в Хельсінкі, місті яке 22 роки тому приймало перший чемпіонат. У змаганнях приймали участь більше 2000 атлетів з майже 200 країн. Україну представляли 58 спортсменів (25 чоловіків і 33 жінки) у 36 дисциплінах. На цьому чемпіонаті легкоатлети України спромоглися завоювати тільки одну медаль — золоту у стрибках у висоту. Здійснив це Юрій Кримаренко (Київська обл.), який перші кроки у спорті робив у славнозвісній бердичівській школі стрибунів у висоту. Подолавши 232, він переміг кращих стрибунів світу і врятував збірну України від нищівної оцінки виступів української збірної.

Ближче за інших членів команди до п'єдесталу закінчив змагання олімпійський чемпіон у штовханні ядра Юрій Білоног, який з результатом 20,89 посів 4 місце, значно програвши переможцеві Адаму Нельсону (США) — 21,73, який таким чином реваншував за програш на Олімпіаді. Четвертим на фініші був і Іван Гешко у фіналі бігу на 1500 м. Також четвертою фінішувала і наша жіноча команда в естафетному бігу 4x400 м (3.28,00).

П'яте місце в стрибках у висоту посіла Віта Паламар (193), а сьомою у цьому виді з таким же результатом опинилась Віта Стьопіна. У метанні молота Ірина Секачова показала шостий результат (69,65). Сьомою у фіналі бігу на 400 м з бар'єрами фінішувала Тетяна Терещук. У метанні диска досвідчена Олена Антонова показала восьмий результат (59,37).

Напружена боротьба точилась в секторі для стрибків у довжину: з результатом 8,06 Володимир Зюзьков закінчив змагання на 8 місці.

Інші легкоатлети української збірної не змогли показати свої кращі результати і виступити на належному рівні.

За кількістю медалей збірна команда України поділила 17—21 місце разом з командами Катару, Литви, Уганди і Екватора.

Аналіз виступів збірної команди України на міжнародній арені дає підстави вважати, що не все гаразд у легкоатлетичному господарстві кра-

Медалі 10 Чемпіонату світу

Місце	Країна	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	Всього
1	США	14	8	3	25
2	Росія	7	8	5	20
3	Ефіопія	3	4	2	9
4	Куба	2	4	—	6
5	Білорусь	2	2	1	5
6	Франція	2	1	4	7
7	Швеція	2	—	1	3
8	Бахрейн	2	—	—	2
9	Ямайка	1	5	2	8
10	Кенія	1	2	4	7
11	Марокко	1	2	—	3
12	Німеччина	1	1	3	5
13	Багами	1	1	—	2
	Голландія	1	1	—	2
	Естонія	1	1	—	2
16	Великобританія	1	—	2	3
17	Катар	1	—	—	1
	Литва	1	—	—	1
	Уганда	1	—	—	1
	Еквадор	1	—	—	1
	Україна	1	—	—	1

їни. Якщо у перші роки незалежності українські легкоатлети виступали цілком пристойно — 7 місце на Олімпіаді — 96 в Атланті і 6 медалей (2 золотих, 3 срібних, одна бронзова) на VI Чемпіонаті світу, то вже через 4 роки на Олімпіаді в Сідней вони були 24-ми з двома бронзовими медалями, а на VIII Чемпіонаті світу 2001 року — шістнадцятими з однією золотою, однією срібною і однією бронзовою медалями. Начебто на краще стало виправлятися становище в 2004 році. В Афінах наші олімпійці вибороли золоту, срібну і дві бронзові медалі, але виступ збірної на останньому X Чемпіонаті світу взагалі можна б було вважати провальним, якби не єдина, неочікувана золота медаль молодого стрибуну у висоту Ю. Кримаренку, що дозволило в останній день змагань піднятися і посісти 17—21 місце. Для країни з багатими легкоатлетичними традиціями це не те місце, яке може задовольнити всіх, хто вболіває за легку атлетику, за стан фізичної культури і спорту, за здоров'я нації, за престиж держави.

На жаль, в останні роки майже не з'являються, або не закріплюються у складі збірної молоді спортсмени, здатні конкурувати з лідерами світової легкої атлетики.

Без корінних змін в управлінні розвитком фізичної культури і спорту розраховувати на вихід на пристойне місце серед провідних легкоатле-

тичних країн немає ніяких підстав. Актуальною уявляється спеціальна державна програма залучення широкого кола населення, включенням школярів, студентів та позастудентської молоді для збільшення числа тих хто займається легкою атлетикою. На жаль, існуючі зараз програми фізичного виховання для школярів і студентської молоді зробили легку атлетику з «Королеви спорту» в «Золушку». Досить вказати, що для 5—6—7 класів пропонується відповідно 8—7—7 годин на легку атлетику, тобто — по 3—4 заняття у кожному навчальному півріччі.

До того ж, керівники навчальних закладів на свій розсуд, безкарно зменшують кількість годин, задекларованих у державних документах.

Важко сподіватись на розвиток масової «шкільної» легкої атлетики без широко розгалуженої мережі ДЮСША та СДЮСШ, що можливо за рахунок обов'язкового фінансування державою.

Для поширення кола, тих хто займається велику роль мають відіграти масові змагання різних верств населення, особливо серед дітей та молоді. В Україні існує багатий досвід проведення таких змагань.

В наш час в багатьох країнах Європи і ближнього зарубіжжя прийнята Програма міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій «Дитяча легка атлетика». «Дитяча легка атлетика

ІААФ» чудово підходить до залучення школярів, клубів та інших організацій або груп до занять фізичною діяльністю і для того, щоб надати їм можливість самим зрозуміти переваги регулярних занять. У порівнянні з стандартними дитячими легкоатлетичними змаганнями, в яких перевага віддавалась дітям прискороного фізичного розвитку, командна орієнтація «Дитячої легкої атлетики ІААФ» і стратегія визначення заліку роблять змагання непередбачуваними і, по тому, цікавими до кінця.

Велику роль у справі популяризації легкої атлетики повинні відігравати сучасні мас-медіа. На спортивному телеканалі, газетах і журналах повинно бути більше інформації, присвяченої легкій атлетиці. В системі Федерації можна створити спеціальні відділи по роботі з пресою в структурі підрозділу маркетингу. Цей відділ повинен займатись «розкручуванням» українських зірок для пропаганди легкої атлетики, створювати спеціальні програми і проекти, фан-клуби, особисті сторінки в Інтернеті і таке інше.

Одним з найбільш «вузьких» місць в нашій легкій атлетиці є слабка матеріальна база. Зараз функціонує єдина в Україні легкоатлетична база, придатна для підготовки збірної команди (м. Ялта). Проблемою для Федерації стало проведення зимового чемпіонату країни — тільки Суми і Запоріжжя мають манежі, які відповідають певним вимогам. Багато стадіонів, спортивних майданчиків, манежів приватизовано і використовується не за призначенням. Інші спортивні бази знаходяться у занедбаному стані (в основному за відсутністю фінансування).

Суттєву роль у покращення положення в цьому питанні можуть зіграти спонсори. Вкрай необхідне сприяння і конкретна допомога з боку Федерації в реконструкції легкоатлетичних споруд, в створенні умов для фірм — виробників синтетичних доріжок і покриттів, фірм, які випускають легкоатлетичне обладнання, екіпіровку, одяг.

На основі вітчизняного і зарубіжного досвіду необхідно формування системи організації спонсорської діяльності з розвитку легкої атлетики. Це тривала і копітка робота, і нею повинні займатись безпосередньо керівник Федерації і спеціаліст-керівник маркетингового відділу, який необхідно створити в структурі Федерації.

Негативно впливає на розвиток легкої атлетики і нестача кваліфікованих тренерів. Виїзд кра-

сих спеціалістів на роботу за кордон, невисока платня у молодого тренера призвели до того, що тільки зусиллями тренерів-ентузіастів у нас ще готуються кваліфіковані спортсмени.

Нагальним стає питання створення системи семінарів для керівників легкої атлетики всіх рівнів, менеджерів, тренерів і суддів. Необхідно організувати тренерські семінари і щорічні тренерські конференції з обговоренням новітніх методик, актуальних наукових розробок, виступами кращих тренерів, аналізом світових подій.

Вагомим кроком у справі підготовки і вдосконалення фахівців з легкої атлетики повинні стати розробка і видання навчальної, методичної і спеціальної літератури. У майбутньому необхідно планувати перехід на електронну систему обміну і отримання інформації, створювати спеціалізовані мережеві ресурси з різних видів легкої атлетики і таке інше.

Всі розуміють, що без підтримки дитячого і масового спорту не можна розраховувати на високі результати збірної національної команди. Але необхідно забезпечити державну допомогу талановитій молоді. Практична допомога повинна виражатися у виділенні коштів для участі юнаків і юніорів у змаганнях, в тому числі і міжнародних; забезпечення сильніших регіональних СДЮСШ, ШВСМ легкоатлетичним інвентарем, а також виділенням екіпіровочної форми для збірних команд усіх вікових категорій. Необхідно також добиватись централізованого виділення коштів для оплачування проїзду спортсменів та їх особистих тренерів на навчально-тренувальні збори команд України від місця проживання і назад, а гроші місцевих спортивних організацій витратити на підготовку резерва і дитячий масовий спорт.

Велике значення для підготовки і успішних виступів на сучасних змаганнях надається медично-біологічному і фармакологічному забезпеченню збірних команд. Важко сподіватись на успіх без спеціалістів з фармакологічних засобів відновлення і допінг-контролю, фармакологічної лабораторії, без лікаря-консультанта, допомога якого необхідна при лікуванні травми і визначення харчування спортсменів.

Зрозуміло, що вирішення всіх питань вимагає багато зусиль, часу і матеріальних витрат, але без цього поліпшити стан легкої атлетики в країні і, як результат, увійти в число найсильніших спортивних держав світу — неможливо.